

یادداشت

هر خانه یک موزه

به منظور گسترش فرهنگ پاسداشت موارث کهن فرهنگی و بومی، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور طرحی را با عنوان هر خانه یک موزه در کشور به اجرا درآورده است.

راه اندازی موزه‌های استاندارد و با ضوابط علمی بزرگ ضمن آنکه بسیار پرهزینه هستند روند ساخت طولانی و چندین ساله را طی می‌کنند.

در این میان نگهداری از موزه‌ها نیز نیازمند به کارگیری نیروهای متخصص زیادی است که برای دولت به کارگیری شده و استخدام آنان مقدور نبوده و مستلزم صرف هزینه‌های هنگفتی است.

گرچه احداث موزه‌های بزرگ از وظایف سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور است و تاکنون نیز چند موزه بزرگ راه اندازی شده اما احداث چنین موزه‌هایی در مراکز استان‌ها نمی‌تواند پاسخگوی معرفی تمام ظرفیت‌های آثار فرهنگی و تاریخی کشور باشد.

از این رو سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در نظر دارد با کمک و همراهی مردم طرح هر خانه یک موزه را که می‌تواند یک اتاق کوچک و ساده باشد اجرایی کند. تاکنون چند مجموعه خصوصی با ارزش توسط علاقه‌مندان در کشور راه اندازی شده ولی این ظرفیت در کشور وجود دارد که هر خانواده مجموعه‌ای از اشیای فرهنگی و مردم‌شناسی و آنچه را به عنوان یادگارهای خانوادگی دارد با نام موزه در خانه‌ا راه اندازی کند.

چرا چنین تدبیری در حوزه موزه ضرورت سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور شده است؟

می‌دانیم که مشکلات برخی جوانان امروز کشور ناشی از شناخت نداشتن از هویت گذشته خود است و همچنین می‌دانیم که هویت بخشی فعالیت و اقدامی فرهنگی است و باید از ابزار فرهنگ و هنر برای تعالی دانش و هویت جوانان بهره‌برد. اقدامی که نیازمندان هستیم تا به خانواده رجوع کنیم و راه حل موضوع را ابتدا از خانواده بیجویم.

اگر کودکان ما از خانواده بیاموزند که فرهنگ، اصلی ترین عامل تعالی خانواده و جامعه است قطعاً لوازم و ابزار مادی و معنوی فرهنگ را شناخته و صد البته آن را پاس داشته و نگهداری خواهند کرد.

اگر فرزندان ما بیاموزند میراث فرهنگی واجد ارزش هستند قطعاً در آینده آثار تاریخی و فرهنگی خود را نابود نکرده و در راستای حفظ میراث کهن خود خواهند کوشید.

نهاد خانواده مهم‌ترین کانون فرهنگی است و می‌تواند اولین موزه که یکی از مراکز مهم انتقال فرهنگ است از خانه آغاز شود.

باید به کودکان بیاموزیم اشیای فرهنگی دارای ارزش هستند و نباید به آنها به دید تحقیرنگریسته شود. باید خانواده‌ها بیاموزند که گذشته را زورمه‌هایی دارد که باید آنها را شناختن و احترام گذاشت.

خاطر اتانواده ارزش‌ها و میراث خانواده‌می‌تواند در خانه به عنوان موزه ثبت و نگهداری شود. خانواده کانون روابط انسانی، عاطفی و فردی است و این کانون می‌بایست با نخستین مرکز فرهنگی تحت عنوان موزه خانواده‌ماندگار شود.

اگر گستره موزه‌ها خانواده به هر محله، هر شهر و منطقه افزایش یابد در آینده مجموعه‌ای بزرگ از موزه‌های متنوع که متولی آن مردم هستند به وسعت ایران بزرگ خواهیم داشت.

وقت آن رسیده است تا گنج‌های خانه ما از کالای کریستال و چینی که متعلق به کشور و فرهنگ مانیست خالی شده و به جای آن یادگار آن نیاکان جای گیرند. هنگام آن است که اشیاء، دست خط‌ها، عکس‌ها و لوازم با ارزش خانوادگی را در گنج‌ها به نمایش بگذاریم و به دیگران بیاموزیم که ما به وسعت خانواده بزرگ ایرانی تاریخ و پیشینه فرهنگی داریم. وقت آن شده است تا رفتن به موزه یک نیاز جدی و ضروری خانوادگی شود.

و بدین‌تیم تأسیس موزه یک اقدام ارزشمند فرهنگی است تا در کنار آن کانون‌هایی برای جوانان فرهیخته، علاقه‌مند و هنرمند تشکیل شود.

با راه اندازی موزه‌های محلی و منطقه‌ای محفلی برای جوانان برومند ایرانی نیز فراهم می‌شود تا در موزه‌هایی چون ورزش، کشاورزی، پزشکی، صنعت، هنرمندان، معماری، مشاهیر و مفاخر، وقف، نسخ خطی و... بتوانند رشد کنند و در ارتقای فرهنگ خود بکوشند.

این امری مهم است که قطعاً با راه اندازی موزه‌ها میسر خواهد شد. ثابت شده که مردم بهتر از مراکز دولتی می‌توانند در نگهداری اشیای فرهنگی و هنری بکوشند و از آنها حفاظت کنند، این رویکردی است که سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری بدان امید دارد و برای تحقق آن با کمک و مساعدت مردم تلاش و کوشش می‌کند.

علی شریعتی منش
معاون میراث فرهنگی خراسان جنوبی

خران باغ‌های تاریخی استان

«جنتی‌فر» قدیمی‌ترین باغ‌های تاریخی باقی‌مانده استان را مربوط به دوره تیموری و در شهرستان های بیرجند و سریشه بیان می‌کند و می‌افزاید: جدیدترین باغ‌ها مربوط به دوران پهلوی است و در روستای درخش در میان فردوس قرار دارد.

به گفته او، بیرجند و فردوس بیشترین باغ‌های تاریخی را در دولی در همه شهرستان‌ها از یک تا ۵ باغ وجود دارد.

• مرمت ادامه دارد

مدیر پایگاه باغ‌های تاریخی خراسان جنوبی در عین حال ساماندهی باغ‌ها را بسیار زمان‌بر می‌داند و می‌گوید: به‌طور معمول مرمت باغ‌ها هیچ وقت کامل نمی‌شود چرا که ساماندهی معماری و مرمت و بیحت فضای سبز آن وقت زیادی می‌برد و فقط مرمت باغ‌های اکبری و رحیم‌آباد کامل شده است.

هر چند جنتی‌فر آماری ندارد اما می‌گوید بخش عمده باغ‌های تاریخی در تملک اوقاف و امور خیریه است، نمونه‌هایی مانند باغ اکبری به این که در فهرست میراث جهانی ثبت شده اما در تملک آستان قدس رضوی است و به مدت طولانی در اجاره میراث قرار دارد.

او با تاکید بر این که به‌طور مرتب و مداوم کار مرمت باغ‌ها انجام می‌شود، ادامه می‌دهد: امسال نسبت به سال‌های دیگر فعالیت بیشتری انجام شد چرا که خشکسالی‌های اخیر تأثیر زیادی بر فضای سبز و قنات‌ها گذاشت و به ناچار اقدامات بیشتری

برای نجات باغ‌ها از خطر نابودی و خشک شدن انجام شد. به گفته وی، امسال ۴۵۰ میلیون تومان برای باغ اکبری مصوب شده که هنوز تخصیص نیافته است اما این احتمال وجود دارد که تا چند روز آینده ۹۰ درصد تخصیص انجام شود.

بنا بر آماری که او در برای باغ رحیم‌آباد ۶۰، باغ شوکت‌آباد ۸۰، بهلگرد ۱۰۰ و باغ حاجی‌آباد فردوس نیز ۲۰ میلیون تومان در ماه‌آخر تخصیص یافته و به منظور مرمت آن‌ها برنامه‌ریزی می‌شود.

او گریزی به ثبت باغ اکبری در فهرست جهانی می‌زند و توضیح می‌دهد: برای ثبت یک اثر در این فهرست باید اثر دارای ۱۰ مشخصه ویژه و مورد نظر یونسکو باشد که داشتن نشانه‌ای از نبوغ بشری، ایجاد و بهره‌برداری در زمان مشخص و... از این موارد است.

به گفته وی بعد از ثبت جهانی اثر، دولت تعهد می‌دهد حفاظت از آن در چارچوب موازین بین‌المللی انجام شود. باغ اکبری به بیرجند دارای چند ویژگی بود که داشتن نبوغ بشری و ایجاد در دوره مشخص و تداوم زندگی و بهره‌برداری از آن از این موارد است.

وی با بیان این که از ۱۶۳ کتابخانه مخزن دار ۶۲ مورد شهری و

۱۰۱ کتابخانه در روستاها فعال است، افزود: بیش از ۲۳ هزار عضو ثابت از خدمات این کتابخانه‌ها بهره‌مند می‌شوند.

به گفته وی از ۱۰۵ کتابخانه باز هم ۵۰ مورد روستایی و ۵۵ کتابخانه شهری است.

حجت‌الاسلام «سبزه‌کار» هدف از راه‌اندازی این کتابخانه‌ها را جذب نوجوانان و جوانان به مسجد و ترویج فرهنگ کتاب و کتابخوانی بیان و اضافه کرد: یکی از راه‌های جذب افراد به مساجد ایجاد کانون‌ها و کتابخانه‌ها در مساجد است.

فرهنگ و هنر

نشر نو

تمثیل ها و مثل های بیرجندی

کتاب «تمثیل‌ها و مثل‌های بیرجندی» نوشته حسین زنگویی و چاپ انتشارات فکر بکر است.

مثل‌ها، عبارات ساده، روان، خوش‌بیان و مختصری هستند که بر اثر گذشت‌زمان و تجارت‌زندگی بشری و نیاز جوامع به ایجاد ارتباط، در میان آنها پیدا شده است و پس از آن که مورد قبول عامه قرار گرفته و از جهت سهولت کاربرد و تأمین نیازهای زبانی به خوبی از عهده‌آن برآمده توانسته است مظهر بیان خواسته‌های جمعی از جامعه شود.

امروزه هم بسیاری از آن عبارات به عنوان یک نقطه اطلاع و منظور خاص در زندگی مردم به کار می‌رود و نشان می‌دهد که باب طبع مردم است و اکثر جامعه در کاربرد آنها، به‌طور غیر مستقیم ولی در عمل به توافق رسیده و آن عبارات‌ها را در معنای واحد و نزدیک به هم به کار می‌برند، جمالتی از نوع پندها داشته و خواهد داشت و امروز هم به‌عنوان سخنان اجتماعی نهفته است.

مثل‌ها حاصل تجربیات زندگی فردی و جمعی انسان هاست که از گذشته‌های دور در بیشتر زبان‌ها و در میان مردم مناطق جهان وجود داشته و به‌راه اکثر باورهای دینی، اخلاقی، اجتماعی و خرافه وجود داشته و خواهد داشت و امروز هم به‌عنوان سخنان منطقی و پشتوانه دار، استفاده می‌شود.

فرهنگی

جشنواره «اسوه‌های صبر و مقاومت» برگزار می‌شود

چهارمین جشنواره «اسوه‌های صبر و مقاومت استان» ۱۸ اسفند ماه جاری در بیرجند برگزار می‌شود. معاون فرهنگی بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان از برگزاری چهارمین جشنواره اسوه‌های صبر و مقاومت خراسان جنوبی در ۱۸ اسفند ماه جاری در بیرجند خبر داد و گفت: این جشنواره ویژه مادران، خواهران و همسران شهدا، جانبازان و رزمندگان دوران دفاع مقدس بوده و به‌صورت همزمان در کشور برگزار می‌شود.

«رحیم‌آبادی» افزود: در این جشنواره ۸۰ بانو که همسر یا خواهر شهید، رزمنده و ایثارگر که توسط دستگاه‌های دولتی معرفی شده‌اند، تجلیل می‌شود. وی با بیان این که در حاشیه این جشنواره هم نمایشگاهی از فعالیت‌های بانوان در عرصه اقتصاد مقاومتی و دفاع مقدس به نمایش گذاشته می‌شود افزود: سخنران ویژه جلسه هم‌دکتر «تجلی» عضو تیمر صد اثرنری هسته‌ای و بانوی فعال فرهنگی کشور است.

جاذبه‌های گردشگری سریشه در نقشه

جاذبه‌های شهرستان و در ۲ هزار تیراژ منتشر می‌شود. «هاشم اتفاقی» افزود: ایجاد بازارچه صنایع دستی در ورودی سریشه، برگزاری مراسم نوروزگاه در سی‌ام اسفند ماه سال جاری، جشنواره بازی‌های بومی و محلی در درج‌و... از دیگر برنامه‌هایی است که نوروز امسال در سریشه اجرا می‌شود. به گفته وی، در این ایام اقامتگاه بوم‌گردی چشت نیز آماده خدمات‌رسانی به مسافران و گردشگران نوروزی خواهد بود.

زَهر اِ خَسروِی– نقشه جاذبه‌های تاریخی و توریستی سریشه برای اولین بار به‌طور رسمی تهیه می‌شود.

سرپرست نمایندگی میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری سریشه با بیان این مطلب به «خراسان جنوبی» گفت: این نقشه برای معرفی جاذبه‌های شهرستان و در ۲ هزار تیراژ منتشر می‌شود. «هاشم اتفاقی» افزود: ایجاد بازارچه صنایع دستی در ورودی سریشه، برگزاری مراسم نوروزگاه در سی‌ام اسفند ماه سال جاری، جشنواره بازی‌های بومی و محلی در درج‌و... از دیگر برنامه‌هایی است که نوروز امسال در سریشه اجرا می‌شود. به گفته وی، در این ایام اقامتگاه بوم‌گردی چشت نیز آماده خدمات‌رسانی به مسافران و گردشگران نوروزی خواهد بود.

اعزام دانشجویان استان به اردوی راهیان نور

هزار و ۵۰۰ دانشجوی خراسان جنوبی به اردوی راهیان نور اعزام می‌شوند. مسئول بسیج دانشجویی خراسان جنوبی از اعزام هزار و ۵۰۰ دانشجوی به اردوی راهیان نور خبر داد و ۷۰۰ در صد دانشجویان بانوان هستند.

«علی قاسمی» با بیان این که دانشجویان به مناطق عملیاتی جنوب کشور اعزام می‌شوند افزود: سومین مرحله اعزام دانشجویان استان به اردوی راهیان نور از ۱۳ اسفند ماه جاری آغاز شده و در این سفر هفت روزه دانشجویان از یادمان‌های مختلف عملیاتی بازدید خواهند کرد. وی تأکید کرد: هدف از برگزاری این اردوها انتقال ارزش‌های دفاع مقدس به نسل چهارم انقلاب است.

